

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026807	IES Félix Muriel	Rianxo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	2ª Lingua estranxeira II: Portugués	2º Bac.	4	116

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	23
4.2. Materiais e recursos didácticos	24
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	25
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	25
6. Medidas de atención á diversidade	27
7.1. Concreción dos elementos transversais	27
7.2. Actividades complementarias	28
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	29
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	31
9. Outros apartados	32

1. Introducción

De conformidade co establecido no artigo 11.7 do Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establece a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, todo o alumnado do segundo curso do bacharelato debe cursar unha materia optativa. Segundo regula a Orde 27/2023 que se establece o currículo das materias optativas do bacharelato e se regula a súa oferta, a presente programación desenvolve o currículo da materia 2ª Lingua estranxeira II: Portugués en 2º Bac. no centro educativo 15026807- IES Félix Muriel. Na aprendizaxe dunha lingua estranxeira, preténdese que o alumnado valore a nivel persoal e académico a riqueza que supón o coñecemento da lingua portuguesa, lingua falada nos cinco continentes por uns 250 millóns de persoas no mundo enteiro.

A materia 2ª Lingua estranxeira II: Portugués II impártese en 2º Bac. como materia optativa e conta cunha carga semanal de 4 sesións. No contexto definido no PEC, na PXA, no DOC e nas NOFC do 15026807- IES Félix Muriel, o Departamento de Lingua Galega e Literatura ten encomendada a docencia de 1 grupo da materia 2ª Lingua estranxeira II: Portugués II en 2º Bac. con 12 alumnos/as. Non se prevén alumnos/as coa materia pendente de cursos anteriores.

No 2º curso do bacharelato, o alumnado ten desenvolvidas a competencia en comunicación lingüística e a competencia plurilingüe grazas ás experiencias de aprendizaxe nas linguas ambientais e en dúas linguas estranxeiras, que o puxeron en relación con culturas e modos de interaccións diferentes ao seu contexto habitual. Na etapa previa, educación secundaria obrigatoria, adquiriu e desenvolveu un repertorio plural de recursos lingüísticos e culturais, consciencia de metalinguaxe para describir os sistemas lingüísticos das linguas, coñecementos discursivos, e estratexias comunicativas de comprensión, produción, interacción e mediación. Así, nesta nova etapa educativa o alumnado posúe xa unha madurez lingüística e social que lle ha permitir ampliar as marxes da súa competencia plurilingüe e pluricultural e utilizar conscientemente todo o repertorio de recursos lingüísticos e culturais que posúe, para enfrontarse con maior dominio ás actividades lingüísticas de produción, comprensión, interacción e mediación nesta segunda lingua estranxeira, á vez que fai evolucionar tal repertorio.

No actual contexto de globalización, o coñecemento de diferentes linguas) é un requisito imprescindible. Mediante a competencia plurilingüe e pluricultural, o alumnado poderá mobilizar o repertorio plural dos recursos lingüísticos e culturais das linguas que conformen o seu repertorio lingüístico (linguas cooficiais da nosa comunidade, linguas estranxeiras -vivas ou clásicas- e linguas de migración, se é o caso) e así enfrontarse á necesidade de comunicar noutra lingua estranxeira apoiado polos coñecementos e experiencias lingüísticas e culturais adquiridos en todas as linguas coñecidas ou aprendidas.

A ensinanza de linguas estranxeiras é un proceso complexo que implica definir unha apropiada metodoloxía, unha concepción da linguaxe e a aplicación dunha estratexia didáctica que facilite ao alumnado o desenvolvemento das súas habilidades lingüísticas de acordo coas súas necesidades comunicativas. Ademais, a forma de ensinar linguas estranxeiras está relacionada co enfoque lingüístico predominante. Isto significa que existe unha estreita relación entre a teoría lingüística vivente e a metodoloxía aplicada na aula de linguas estranxeiras.

A lingua apréndese non para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos e aventuras, sobre o mundo, como medio das relacións interpersoais e recoñecemento da alteridade, motor do noso pensamento e das nosas reflexións, e porta de acceso ao coñecemento. Neste marco, a formación lingüística no contexto escolar é un instrumento para a equidade, xa que debe facilitar os medios necesarios para comunicar no ámbito educativo e na vida profesional e social, nomeadamente en contextos formais e educativos, ademais de sensibilizar cara a usos creativos e lúdicos das linguas, e achegar ao patrimonio literario e cultural que estas propician. En consecuencia, a lingua é unha das ferramentas fundamentais que vai utilizar o alumno/a:

- Para relacionarse en sociedade e achegarse a outros pobos e culturas, é dicir, para a comprensión e posta en valor da realidade plurilingüe en que nos movemos ou, como sinala o Anexo II, para o recoñecemento da diversidade lingüística e dialectal de Galicia, da Península Ibérica e do mundo, co propósito de favorecer actitudes de aprecio por esa diversidade, combater prexuízos e estereotipos lingüísticos e estimular a reflexión interlingüística e sociolingüística. Este é o primeiro dos obxectivos, vinculado ao primeiro dos catro bloques en que se distribúen os criterios de avaliación e os saberes básicos, «As linguas e os seus falantes».

- Para analizar criticamente a información e xerar e difundir ideas e opinións, é dicir, para unha aprendizaxe instrumental ou, como sinala o Anexo II, para a produción, comprensión e interacción oral e escrita, incorporando as formas de comunicación mediadas pola tecnoloxía e atendendo aos diferentes ámbitos de comunicación: persoal, educativo, social e profesional. Así o recollen os obxectivos dous, tres, catro, cinco e seis, vinculados ao segundo dos bloques da materia, «Comunicación».

- Para expresar a súa afectividade e regular as súas emocións a través da lectura, servíndose da literatura como fonte de pracer e enriquecemento persoal ou, como sinala o Anexo II a respecto da competencia literaria, para

desenvolver unha maior capacidade de abstracción e sistematización, así como o manexo dunha metalinguaxe específica que permita unha aproximación máis reflexiva aos usos orais e escritos a través de dúas modalidades de lectura guiada e autónoma. Así o recollen os obxectivos sete e oito, vinculados ao terceiro bloque da materia, «Educación literaria».

- Para reflexionar sobre o funcionamento da lingua, é dicir, para a aprendizaxe formal da propia lingua ou, como sinala o Anexo II, para abordar a aprendizaxe sistemática da gramática a través de procesos de indagación, establecendo unha relación entre coñecemento gramatical explícito e uso da lingua, a partir da reflexión e da comunicación de conclusións coa metalinguaxe adecuada. Este é o noveno dos obxectivos, vinculado ao cuarto bloque da materia, «Reflexión sobre a lingua». O décimo obxectivo, relativo á ética da comunicación, é transversal a todos os anteriores, polo que debemos procuralo nos catro bloques da materia.

No relativo á metodoloxía, a situación da sociedade multilingüe e plural na que vivimos demanda un enfoque de carácter plurilingüe e intercultural, cuxa finalidade sexa retirar as barreiras artificiais entre as linguas, polo que este debe considerar a aprendizaxe de todas as linguas e culturas de xeito transversal e integrador no seu ensino e na súa

aprendizaxe. De aí que botemos man do Tratamento Integrado das Linguas (TIL), para estimular non só a reflexión interlingüística, senón tamén a aproximación aos usos sociais reais, en que a miúdo se han de manexar simultaneamente dúas ou máis linguas.

No contexto escolar, a aprendizaxe das linguas está dirixida ao logro de obxectivos similares, aínda que con diferentes niveis de dominio e diferentes situacións de partida para cada lingua. Non se pode obviar a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe da nosa lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuízos que é necesario desmontar e superar. Deste xeito, o TIL parte da lingua propia de Galicia para fomentar un plurilingüismo inclusivo ao servizo da normalización do galego.

Non esquezamos que "si ainda somos galegos é por obra e gracia do idioma", dicía Castelao. A lingua é a creación colectiva máis importante do pobo galego. Por iso, a súa normalización e preservación, é unha responsabilidade común. Desde a escola pódese facer moito para conservar ese ben cultural pero non podemos esquecer que é a

sociedade, no seu conxunto, a que decide sobre as linguas que quere usar. A normalización lingüística é un proxecto de gran complexidade que excede o ámbito docente e, por suposto, a responsabilidade da materia de lingua galega e literatura; pero desde a nosa materia, como docentes dunha lingua minorizada, temos a obriga de insistir no "por

que" da situación social da lingua propia de Galicia e non só no "como" funciona esa lingua.

Mediante o diálogo intercultural pónense en xogo dispositivos de relación social esenciais, como son:

- o recoñecemento do outro como lexítimo,
- o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas,
- a aceptación da diversidade persoal, social e cultural,
- o respecto dos dereitos fundamentais.

Partindo das aprendizaxes adquiridas, a través de operacións e percepcións concretas na Educación Primaria e a través do desenvolvemento de operacións formais e de razoamentos lóxicos e conceptuais na ESO, o Bacharelato ten como finalidade proporcionar formación, madureza intelectual e humana, coñecementos, habilidades e actitudes que

permitan desenvolver funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade e aptitude. Así mesmo, esta etapa deberá permitir a adquisición e o logro das competencias indispensables para o futuro formativo e profesional, e capacitar para o acceso á educación superior.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender as ideas principais e as liñas argumentais básicas de textos expresados na lingua estándar, buscando fontes fiables e facendo uso de estratexias de inferencia e comprobación de significados, para responder ás necesidades comunicativas.	2-3	1-2	1	1	40			
OBX2 - Producir textos claros, ben organizados e con certo detalle, usando estratexias tales como a planificación, a síntese, a compensación ou a autorreparación, para expresar ideas e argumentos de forma adecuada, de acordo con propósitos comunicativos concretos.	1-5	1-2	1-4	1-3	40			32
OBX3 - Interactuar con outras persoas, con corrección e fluidez suficiente, cunha pronuncia claramente intelixible para facerse entender sen dificultade, usando estratexias de cooperación e empregando recursos analóxicos e dixitais, para responder a propósitos comunicativos en intercambios respectuosos coas normas de cortesía.	5	1-2	1		31	3		
OBX4 - Mediar entre distintas linguas ou variedades, en intercambios sinxelos de información relacionados con asuntos cotiáns ou con información persoal básica, usando estratexias e coñecementos eficaces para crear unha atmosfera positiva que facilite a comunicación.	5	1-2-3	1		31			
OBX5 - Ampliar e usar os repertorios lingüísticos persoais entre distintas linguas, reflexionando de forma crítica sobre o seu funcionamento, e facendo explícitos e compartindo as estratexias e os coñecementos propios, para mellorar a resposta ás súas necesidades comunicativas.		2	1	3	11			
OBX6 - Valorar criticamente e adecuarse á diversidade lingüística, cultural e artística a partir da lingua estranxeira, reflexionando e compartindo as semellanzas e as diferenzas entre linguas e culturas, para actuar de forma empática, respectuosa e eficaz, e fomentar a comprensión mutua en situacións interculturais.	5	3			31	3		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	UD1. Da Galiza para Portugal e de Portugal para o mundo.	Inclúe 4 sesións de avaliación inicial. Traballaremos cos textos expositivos e a relación entre a lingua galega e portuguesa así como a expansión desta polo mundo. Aprenderemos léxico relacionado cos hábitos e costumes, o lecer, o mar e os medios de transporte. Traballaremos como expresar desexos, sentimentos, ordes e a expresar a dúbida e opinión. Así mesmo, traballaremos como facer unha presentación. Ademais, coñeceremos algúns dos costumes máis típicos de Portugal e as figuras máis significativas de Portugal.	33	46	X		
2	UD2. A copa do mundo é nossa. Um país, um mundo: o Brasil.	Traballaremos as características lingüísticas e a cultura de Brasil. Aprenderemo léxicos relacionado cos deportes, a educación e as viaxes: aloxamentos, transportes, horarios, os restaurantes.... Traballaremos coa expresión da idea de concesión, finalidade, condición, expresar a idea de irrealidade , probabilidade e dúbida...	33	40		X	
3	UD3. "A confissão da leña". Na África também falamos português	Traballaremos a lingua e a cultura dos países lusófonos da África. Así mesmo traballaremos con textos argumentativos a través de temas relacionados coa situación da muller na África e no mundo. Traballaremos o léxico relacionado coas relacións persoais e o hábitat. Traballaremos a expresión da concesividade e de futuridade co futuro do subxuntivo.	34	30			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	UD1. Da Galiza para Portugal e de Portugal para o mundo.	46

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender as ideas principais e as liñas argumentais básicas de textos de certa lonxitude, sobre os que se teñan coñecementos previos ou que sexan próximos á súa experiencia persoal ou académica, expresados na lingua estándar.	Comprender cando menos o 50% das ideas principais e das liñas argumentais básicas.		
CA1.2 - Comprender o esencial e os detalles relevantes en situacións de comunicación oral ou escrita, de xeito presencial ou telemático, e dos medios de comunicación social, que impliquen a solicitude de información xeral expresada nun rexistro neutro, nun repertorio de uso común e, no caso da oralidade, se se fala sen precipitación e con claridade.	Comprender cando menos o 50% do esencial e dos detalles relevantes en situacións de comunicación oral ou escrita.		
CA1.4 - Comprender información relevante en textos do seu interese, expositivos, descritivos ou narrativos, en distintos soportes, de certa lonxitude e ben estruturados, nos que se informa de acontecementos, se describen fenómenos, accións, persoas, obxectos e lugares, e se manifestan opinións, crenzas ou valores con expresións sinxelas e sen implícitos e, no caso da interacción oral, se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.	Comprender cando menos o 50% da información relevante.		
CA1.5 - Comprender en textos formais un repertorio básico de expresións fixas para rexeitar (agradecendo ou xustificando), acceder (con reservas ou condicións); expresar posibilidade, imposibilidade ou obriga de facer algo; conceder e denegar (con ou sen obxeccións); aconsellar, recomendar ou animar a facer algo.	Comprender en textos formais cando menos un 50% dun repertorio básico de expresións fixas.	PE	41
CA1.9 - Redactar, en papel ou en soporte electrónico, textos breves ou de lonxitude media, coherentes e de estrutura clara, sobre temas de interese persoal, ou asuntos cotiáns ou menos habituais, nun rexistro neutro ou informal, utilizando adecuadamente os recursos de cohesión, as convencións ortográficas e os signos de puntuación máis comúns, e amosando un control razoable de expresións e estruturas, e un léxico de uso frecuente, tanto de carácter xeral como máis específico dentro da propia área de especialización ou de interese.	Redactar textos intelixibles e comunicativos, aínda que conteñan algúns erros de cohesión, ortografía ou puntuacións e de estrutura e léxico.		
CA1.10 - Completar documentos comúns nos que se solicite información persoal ou relativa aos seus estudos ou á súa formación, en soporte tanto impreso como dixital.	Completar cun grao de corrección medio (50%) documentos comúns.		
CA2.4 - Utilizar os coñecementos, estratexias e experiencias das linguas do seu repertorio lingüístico para comprender e producir textos, e inferir o significado probable de palabras ou frases que descoñece, valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Ser quen de utilizar coñecementos, estratexias e experiencias das linguas do seu repertorio lingüístico para inferir significado. Valorar positivamente a súa competencia plurilingüe.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Seleccionar e aplicar as estratexias, recursos e coñecementos adecuados (recurso ás imaxes, títulos e outras informacións visuais, e aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece, e a través de diversas fontes de información), para comprender a información global e específica, inferir significados e interpretar elementos non verbais; e buscar, seleccionar e contrastar información.	Seleccionar e aplicar a maioría das estratexias, recursos e coñecementos.		
CA1.6 - Buscar información en fontes confiáveis sobre temas de investigación de interese persoal, educativo ou ocupacional considerando a selección das fontes de información adecuadas como parte esencial do proceso de investigación para o traballo ou proxecto que se está realizando.	Facer un uso responsable das fontes de información.		
CA1.7 - Expresar oralmente textos de lonxitude media, comprensibles, previamente preparados, nun rexistro neutro, sobre temas de relevancia persoal ou académicos sobre os que teña coñecementos previos, utilizando recursos verbais e non verbais, así como estratexias tales como a de planificación, de compensación e de cooperación.	Expresar oralmente textos de lonxitude media comprensibles, facendo un uso eficaz dalgúns recursos verbais e non verbais, así como dalgunhas estratexias.		
CA1.8 - Expresarse de xeito adecuado á situación de comunicación, de forma clara e comprensible e coa suficiente fluidez para facerse entender, aínda que poidan producirse pausas e mesmo se as persoas interlocutoras poden necesitar repeticións, e utilizando as estratexias necesarias para iniciar, manter e facer progresar a comunicación.	Expresarse de xeito intelixible en situacións de comunicación, aínda que se produzan erros, pausas e repeticións, e utilizar algunhas estratexias.	TI	59
CA1.11 - Aplicar e comunicar coñecementos e estratexias para planificar, producir e revisar textos comprensibles, coherentes e adecuados ás intencións comunicativas, á persoa destinataria e ás características contextuais.	Aplicar eficazmente e comunicar algunhas estratexias.		
CA1.12 - Participar en situacións interactivas relacionadas coa experiencia persoal, desenvolvéndose de forma comprensible e clara, aínda que resulten evidentes as pausas e titubeos, e sexa necesaria a repetición, a paráfrase e a cooperación das persoas interlocutoras para manter a comunicación, e mostrando empatía e respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital.	Facerse comprender e comprender cando menos no 50% das veces nas que participa en situacións interactivas breves, repetindo. Mostrar respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital.		
CA1.13 - Interactuar con pronuncia clara e intelixible, pedindo que se lle repitan os puntos clave se o necesita; e sen que as súas posibles vacilacións e reformulación de expresións ou estruturas impidan a comunicación.	Interactuar intelixiblemente cando menos no 50% das veces. Pedir aclaracións sempre que o precise.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.14 - Interaccionar, utilizando os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos, relativos á vida cotiá, condicións de vida e contorno, relacións interpersoais (nos ámbitos persoal, educativo e ocupacional), comportamento (posturas, expresións faciais, volume da voz, contacto visual e proxémica), e convencións sociais (actitudes e valores), axustando a mensaxe á persoa destinataria e ao propósito comunicativo, e amosando empatía e a cortesía debida.	Interaccionar eficaz e axeitadamente cando menos no 50% das veces.		
CA1.15 - Utilizar estratexias adecuadas para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, solicitar e formular aclaracións e explicacións.	Utilizar as estratexias adecuadas cando menos no 50% das comunicacións.		
CA1.16 - Utilizar estratexias de activación dos coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados, compensando as carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos.	Ter consciencia da maioría das estratexias traballadas e aplicarlas.		
CA1.17 - Amosar unha actitude de respecto cara a si mesmo e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender, considerando o erro como fonte de aprendizaxe.	Amosar de xeito xeral esa actitude de respecto.		
CA2.1 - Inferir e explicar textos e conceptos breves, sinxelos e predicibles en situacións cotiás e familiares, e transmitir a terceiras persoas a información dun xeito simple, aínda que se deban axudar ademais de elementos non lingüísticos, mostrando respecto e empatía polas persoas interlocutoras e polas linguas empregadas.	Explicar textos e conceptos breves e transmitir eficazmente a información, cando menos no 50% das ocasións.		
CA2.2 - Participar na solución de problemas de incompreensión e de entendemento debidos á diversidade sociocultural e lingüística, resumindo, simplificando ou explicando mensaxes ou hábitos socioculturais coñecidos, para crear pontes e facilitar a comprensión e a comunicación.	Participar eficazmente na solución de problemas de incompreensión, resumindo, simplificando ou explicando mensaxes ou hábitos socioculturais sinxelos e coñecidos.		
CA2.3 - Comparar e argumentar as similitudes e diferenzas entre distintas linguas reflexionando sobre o seu funcionamento.	Comparar e argumentar, cando menos, similitudes e diferenzas entre distintas linguas.		
CA2.5 - Identificar os progresos e dificultades da súa aprendizaxe da lingua estranxeira, realizando actividades de autoavaliación e coavaliación, recoñecendo estratexias de logro propias e alleas; reproducindo aqueles aspectos que axudan a mellorar, facéndoo explícitos e compartíndoos co outros participantes.	Identificar satisfactoriamente a maioría dos progresos e dificultades na aprendizaxe. Aplicar e compartir novas estratexias de logro.		
CA2.6 - Valorar a adquisición dunha competencia plurilingüe suficiente, sen necesidade de alcanzar niveis de competencia iguais nin similares aos que posúe na súa lingua primeira ou máis usada.	Valorar positivamente a adquisición dunha competencia plurilingüe suficiente.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Participar habitualmente nos proxectos, rexeitando o 100% dos estereotipos discriminatorios e prexuízos. Valorar positivamente a súa competencia plurilingüe.		
CA3.2 - Actuar de forma adecuada, empática e respectuosa en situacións interculturais, construíndo vínculos entre as diferentes linguas e culturas, identificando e rexeitando calquera tipo de discriminación, prexuízo e estereotipo, e recoñecendo valores ecosociais como a equidade, a reciprocidade e a solidariedade, como vías de solución.	Amosar empatía e respecto en todas as situacións interculturais. Rexeitar o 100% dos casos de discriminación e prexuízos. Recoñecer os valores ecosociais como vías de solución.		
CA3.3 - Incorporar a crítica e a reflexión para adquirir valores, como o respecto á diversidade lingüística, á igualdade e á inclusión, e desenvolver unha visión empática para convivir nunha sociedade intercultural.	Adquirir valores, como o respecto á diversidade lingüística, á igualdade e á inclusión incorporando a crítica e a reflexión. Desenvolver unha visión empática para a convivencia intercultural.		
CA3.4 - Identificar os aspectos cognitivos, afectivos e comportamentais que forman parte da competencia lingüística e da competencia cultural, valorando o plurilingüismo como salvagarda das especificidades culturais.	Saber identificar aspectos cognitivos, afectivos e comportamentais da competencia lingüística e da competencia cultural. Valorar o plurilingüismo como salvagarda das especificidades culturais.		
CA3.5 - Valorar positivamente a diversidade cultural a través do uso activo de linguas, saberes e coñecementos de procedencia cultural distinta co obxectivo de contribuír á cohesión social desde valores ecosociais.	Valorar positivamente a diversidade cultural a través do uso activo de linguas, saberes e coñecementos de procedencia cultural distinta.		
CA3.6 - Valorar criticamente, desde a consideración dos dereitos humanos, as manifestacións culturais (linguas, costumes, tradicións, crenzas relixiosas etc.) dos países nos que se fala a lingua estranxeira, e as múltiples formas de organización social que reflicte a diversidade cultural.	Valorar criticamente as manifestacións culturais dos países nos que se fala a lingua francesa, e as múltiples formas de organización social que reflicte a diversidade cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Manifestación de autoconfianza e iniciativa. Actitude reflexiva ante o erro como parte integrante do proceso de aprendizaxe. - Uso habitual e autónomo de estratexias para a planificación, execución, control e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e multimodais contextualizados. - Utilización dos coñecementos, destrezas e actitudes que permiten levar a cabo actividades de mediación en situacións que así o requiran (explicar costumes, manifestacións culturais, relacións familiares ou de amizade, relacións laborais). - Funcións comunicativas de uso común adecuadas ao ámbito e ao contexto comunicativo: establecer e manter de xeito simple a comunicación e a organización elemental do discurso, describir en termos simples pero suficientes fenómenos e acontecementos; dar instrucións, advertencias e consellos; narrar acontecementos pasados puntuais e habituais, describir estados e situacións presentes, e expresar sucesos futuros e predicións a curto, medio e longo prazo; expresar emocións; xustificar as súas opinións e explicar os seus plans. Resumir.

Contidos

- Uso de modelos contextuais e xéneros discursivos de uso común e académico na comprensión, produción e coprodución de textos orais, escritos e multimodais, breves e sinxelos: características e recoñecemento do contexto (participantes e situación), expectativas xeradas polo contexto, organización e estruturación segundo o xénero, a función textual e a estrutura.
- Utilización de unidades lingüísticas de uso común e significados asociados a estas ás devanditas unidades tales como expresión da entidade (obxectos, persoas, ideas, estados, accións, sucesos etc.) e as súas propiedades (existencia, inexistencia, dimensións...), cantidade e calidade (forma, tamaño, cor, idade...), o espazo e as relacións espaciais, o tempo e as relacións temporais (anterioridade, secuencia, posterioridade...), formas básicas da afirmación, a negación, a interrogación e a exclamación, e relacións lóxicas habituais.
- Utilización de léxico común de interese para o alumnado relativo a tempo e espazo; estados, eventos e acontecemento; actividades, procedementos e procesos; relacións persoais, sociais, académicas e profesionais; educación, traballo; lingua e comunicación intercultural; ciencia e tecnoloxía; historia e cultura; así como uso básico de estratexias de enriquecemento léxico (derivación, familias léxicas, polisemia, sinonimia, antonimia...).
- Utilización e recoñecemento de padróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: sons e fonemas vocálicos, sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións, procesos fonolóxicos básicos, acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración e identificación e expresión de intencións comunicativas básicas asociadas a estes padróns.
- Utilización e recoñecemento de padróns gráficos e convencións ortográficas: uso das normas de ortografía da palabra, utilización adecuada da ortografía da oración (coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas) e identificación e expresión de intencións comunicativas básicas asociadas a estes padróns.
- Utilización de convencións e estratexias conversacionais de uso común, en formato síncrono ou asíncrono, para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións, reformular, comparar e contrastar, resumir e parafrasear, colaborar e negociar significados.
- Uso de recursos para a aprendizaxe e estratexias de uso común de procura e selección de información como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas, mediatecas, etiquetas na rede, recursos dixitais (tradutores, conxugadores...) e informáticos (correctores ortográficos, gramaticais etc.).
- Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados: emprego de ferramentas para o tratamento de datos bibliográficos e recursos para evitar o plaxio.
- Utilización de ferramentas analóxicas e dixitais de uso común para a comprensión, produción e coprodución oral, escrita e multimodal; e de plataformas virtuais de interacción, colaboración e cooperación educativa (aulas virtuais, videoconferencias, ferramentas dixitais colaborativas...) para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes da lingua estranxeira.
- Utilización de estratexias e técnicas para responder eficazmente e con niveis crecentes de autonomía, adecuación e corrección a unha necesidade comunicativa concreta superando as limitacións derivadas do nivel de competencia na lingua estranxeira e nas demais linguas do repertorio lingüístico propio.
- Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.
- Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos de textos, e de frases feitas e locucións comúns para elaborar os propios textos.
- Comparación das linguas e variedades que conforman o repertorio lingüístico persoal para recoñecer estratexias de uso común (identificar, organizar, reter, recuperar e utilizar unidades lingüísticas léxico, morfosintaxe, padróns sonoros etc.).
- Uso de estratexias e ferramentas de uso común, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Manexo de expresións e léxico específico de uso común para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Comparación sistemática entre linguas a partir de elementos da lingua estranxeira e outras linguas para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.
- Consideración da lingua estranxeira como medio de comunicación interpersonal e internacional, facilitador do acceso a outras culturas e outras linguas e como ferramenta de participación social e de enriquecemento persoal.
- Interese e iniciativa na realización de intercambios comunicativos a través de diferentes medios con falantes ou

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - estudantes da lingua estranxeira, así como por coñecer informacións culturais dos países onde se fala a lingua estranxeira. - Achegamento a algúns aspectos socioculturais e sociolingüísticos propios de países onde se fala a lingua estranxeira (convencións sociais, normas de cortesía e rexistros; institucións, costumes e rituais; valores, normas, crenzas e actitudes; estereotipos e tabús; linguaxe non verbal; historia, cultura e comunidades etc.). - Utilización de estratexias de uso común para entender e apreciar a diversidade lingüística, cultural e artística, atendendo a valores ecosociais e democráticos. - Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o propio. - Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia. - Utilización de estratexias de prevención, detección, rexeitamento e actuación ante usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal.

UD	Título da UD	Duración
2	UD2. A copa do mundo é nossa. Um país, um mundo: o Brasil.	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender as ideas principais e as liñas argumentais básicas de textos de certa lonxitude, sobre os que se teñan coñecementos previos ou que sexan próximos á súa experiencia persoal ou académica, expresados na lingua estándar.	Comprender cando menos o 50% das ideas principais e das liñas argumentais básicas.	PE	41
CA1.2 - Comprender o esencial e os detalles relevantes en situacións de comunicación oral ou escrita, de xeito presencial ou telemático, e dos medios de comunicación social, que impliquen a solicitude de información xeral expresada nun rexistro neutro, nun repertorio de uso común e, no caso da oralidade, se se fala sen precipitación e con claridade.	Comprender cando menos o 50% do esencial e dos detalles relevantes en situacións de comunicación oral ou escrita.		
CA1.4 - Comprender información relevante en textos do seu interese, expositivos, descritivos ou narrativos, en distintos soportes, de certa lonxitude e ben estruturados, nos que se informa de acontecementos, se describen fenómenos, accións, persoas, obxectos e lugares, e se manifestan opinións, crenzas ou valores con expresións sinxelas e sen implícitos e, no caso da interacción oral, se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.	Comprender cando menos o 50% da información relevante.		
CA1.5 - Comprender en textos formais un repertorio básico de expresións fixas para rexeitar (agradecendo ou xustificando), acceder (con reservas ou condicións); expresar posibilidade, imposibilidade ou obriga de facer algo; conceder e denegar (con ou sen obxeccións); aconsellar, recomendar ou animar a facer algo.	Comprender en textos formais cando menos un 50% dun repertorio básico de expresións fixas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Redactar, en papel ou en soporte electrónico, textos breves ou de lonxitude media, coherentes e de estrutura clara, sobre temas de interese persoal, ou asuntos cotiáns ou menos habituais, nun rexistro neutro ou informal, utilizando adecuadamente os recursos de cohesión, as convencións ortográficas e os signos de puntuación máis comúns, e amosando un control razoable de expresións e estruturas, e un léxico de uso frecuente, tanto de carácter xeral como máis específico dentro da propia área de especialización ou de interese.	Redactar textos intelixibles e comunicativos, aínda que conteñan algúns erros de cohesión, ortografía ou puntuacións e de estrutura e léxico.		
CA1.10 - Completar documentos comúns nos que se solicite información persoal ou relativa aos seus estudos ou á súa formación, en soporte tanto impreso como dixital.	Completar cun grao de corrección medio (50%) documentos comúns.		
CA2.4 - Utilizar os coñecementos, estratexias e experiencias das linguas do seu repertorio lingüístico para comprender e producir textos, e inferir o significado probable de palabras ou frases que descoñece, valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Ser quen de utilizar coñecementos, estratexias e experiencias das linguas do seu repertorio lingüístico para inferir significado. Valorar positivamente a súa competencia plurilingüe.		
CA1.3 - Seleccionar e aplicar as estratexias, recursos e coñecementos adecuados (recurso ás imaxes, títulos e outras informacións visuais, e aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece, e a través de diversas fontes de información), para comprender a información global e específica, inferir significados e interpretar elementos non verbais; e buscar, seleccionar e contrastar información.	Seleccionar e aplicar a maioría das estratexias, recursos e coñecementos.		
CA1.6 - Buscar información en fontes confiables sobre temas de investigación de interese persoal, educativo ou ocupacional considerando a selección das fontes de información adecuadas como parte esencial do proceso de investigación para o traballo ou proxecto que se está realizando.	Facer un uso responsable das fontes de información.		
CA1.7 - Expresar oralmente textos de lonxitude media, comprensibles, previamente preparados, nun rexistro neutro, sobre temas de relevancia persoal ou académicos sobre os que teña coñecementos previos, utilizando recursos verbais e non verbais, así como estratexias tales como a de planificación, de compensación e de cooperación.	Expresar oralmente textos de lonxitude media comprensibles, facendo un uso eficaz dalgúns recursos verbais e non verbais, así como dalgunhas estratexias.	TI	59
CA1.8 - Expresarse de xeito adecuado á situación de comunicación, de forma clara e comprensible e coa suficiente fluidez para facerse entender, aínda que poidan producirse pausas e mesmo se as persoas interlocutoras poden necesitar repeticións, e utilizando as estratexias necesarias para iniciar, manter e facer progresar a comunicación.	Expresarse de xeito intelixible en situacións de comunicación, aínda que se produzan erros, pausas e repeticións, e utilizar algunhas estratexias.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.11 - Aplicar e comunicar coñecementos e estratexias para planificar, producir e revisar textos comprensibles, coherentes e adecuados ás intencións comunicativas, á persoa destinataria e ás características contextuais.	Aplicar eficazmente e comunicar algunhas estratexias.		
CA1.12 - Participar en situacións interactivas relacionadas coa experiencia persoal, desenvolvéndose de forma comprensible e clara, aínda que resulten evidentes as pausas e titubeos, e sexa necesaria a repetición, a paráfrase e a cooperación das persoas interlocutoras para manter a comunicación, e mostrando empatía e respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital.	Facerse comprender e comprender cando menos no 50% das veces nas que participa en situacións interactivas breves, repetindo. Mostrar respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital.		
CA1.13 - Interactuar con pronuncia clara e intelixible, pedindo que se lle repitan os puntos clave se o necesita; e sen que as súas posibles vacilacións e reformulación de expresións ou estruturas impidan a comunicación.	Interactuar intelixiblemente cando menos no 50% das veces. Pedir aclaracións sempre que o precise.		
CA1.14 - Interaccionar, utilizando os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos, relativos á vida cotiá, condicións de vida e contorno, relacións interpersoais (nos ámbitos persoal, educativo e ocupacional), comportamento (posturas, expresións faciais, volume da voz, contacto visual e proxémica), e convencións sociais (actitudes e valores), axustando a mensaxe á persoa destinataria e ao propósito comunicativo, e amosando empatía e a cortesía debida.	Interaccionar eficaz e axeitadamente cando menos no 50% das veces.		
CA1.15 - Utilizar estratexias adecuadas para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, solicitar e formular aclaracións e explicacións.	Utilizar as estratexias adecuadas cando menos no 50% das comunicacións.		
CA1.16 - Utilizar estratexias de activación dos coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados, compensando as carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos.	Ter consciencia da maioría das estratexias traballadas e aplicalas.		
CA1.17 - Amosar unha actitude de respecto cara a si mesmo e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender, considerando o erro como fonte de aprendizaxe.	Amosar de xeito xeral esa actitude de respecto.		
CA2.1 - Inferir e explicar textos e conceptos breves, sinxelos e predicibles en situacións cotiás e familiares, e transmitir a terceiras persoas a información dun xeito simple, aínda que se deban axudar ademais de elementos non lingüísticos, mostrando respecto e empatía polas persoas interlocutoras e polas linguas empregadas.	Explicar textos e conceptos breves e transmitir eficazmente a información, cando menos no 50% das ocasións.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Participar na solución de problemas de incompreensión e de entendemento debidos á diversidade sociocultural e lingüística, resumindo, simplificando ou explicando mensaxes ou hábitos socioculturais coñecidos, para crear pontes e facilitar a comprensión e a comunicación.	Participar eficazmente na solución de problemas de incompreensión, resumindo, simplificando ou explicando mensaxes ou hábitos socioculturais sinxelos e coñecidos.		
CA2.3 - Comparar e argumentar as similitudes e diferenzas entre distintas linguas reflexionando sobre o seu funcionamento.	Comparar e argumentar, cando menos, similitudes e diferenzas entre distintas linguas.		
CA2.5 - Identificar os progresos e dificultades da súa aprendizaxe da lingua estranxeira, realizando actividades de autoavaliación e coavaliación, recoñecendo estratexias de logro propias e alleas; reproducindo aqueles aspectos que axudan a mellorar, facéndoos explícitos e compartíndoos co outros participantes.	Identificar satisfactoriamente a maioría dos progresos e dificultades na aprendizaxe. Aplicar e compartir novas estratexias de logro.		
CA2.6 - Valorar a adquisición dunha competencia plurilingüe suficiente, sen necesidade de alcanzar niveis de competencia iguais nin similares aos que posúe na súa lingua primeira ou máis usada.	Valorar positivamente a adquisición dunha competencia plurilingüe suficiente.		
CA3.1 - Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Participar habitualmente nos proxectos, rexeitando o 100% dos estereotipos discriminatorios e prexuzosos. Valorar positivamente a súa competencia plurilingüe.		
CA3.2 - Actuar de forma adecuada, empática e respectuosa en situacións interculturais, construíndo vínculos entre as diferentes linguas e culturas, identificando e rexeitando calquera tipo de discriminación, prexuízo e estereotipo, e recoñecendo valores ecosociais como a equidade, a reciprocidade e a solidariedade, como vías de solución.	Amosar empatía e respecto en todas as situacións interculturais. Rexeitar o 100% dos casos de discriminación e prexuízos. Recoñecer os valores ecosociais como vías de solución.		
CA3.3 - Incorporar a crítica e a reflexión para adquirir valores, como o respecto á diversidade lingüística, á igualdade e á inclusión, e desenvolver unha visión empática para convivir nunha sociedade intercultural.	Adquirir valores, como o respecto á diversidade lingüística, á igualdade e á inclusión incorporando a crítica e a reflexión. Desenvolver unha visión empática para a convivencia intercultural.		
CA3.4 - Identificar os aspectos cognitivos, afectivos e comportamentais que forman parte da competencia lingüística e da competencia cultural, valorando o plurilingüismo como salvagarda das especificidades culturais.	Saber identificar aspectos cognitivos, afectivos e comportamentais da competencia lingüística e da competencia cultural. Valorar o plurilingüismo como salvagarda das especificidades culturais.		
CA3.5 - Valorar positivamente a diversidade cultural a través do uso activo de linguas, saberes e coñecementos de procedencia cultural distinta co obxectivo de contribuír á cohesión social desde valores ecosociais.	Valorar positivamente a diversidade cultural a través do uso activo de linguas, saberes e coñecementos de procedencia cultural distinta.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Valorar criticamente, desde a consideración dos dereitos humanos, as manifestacións culturais (linguas, costumes, tradicións, crenzas relixiosas etc.) dos países nos que se fala a lingua estranxeira, e as múltiples formas de organización social que reflicte a diversidade cultural.	Valorar criticamente as manifestacións culturais dos países nos que se fala a lingua francesa, e as múltiples formas de organización social que reflicte a diversidade cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Manifestación de autoconfianza e iniciativa. Actitude reflexiva ante o erro como parte integrante do proceso de aprendizaxe. - Uso habitual e autónomo de estratexias para a planificación, execución, control e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e multimodais contextualizados. - Utilización dos coñecementos, destrezas e actitudes que permiten levar a cabo actividades de mediación en situacións que así o requiran (explicar costumes, manifestacións culturais, relacións familiares ou de amizade, relacións laborais). - Funcións comunicativas de uso común adecuadas ao ámbito e ao contexto comunicativo: establecer e manter de xeito simple a comunicación e a organización elemental do discurso, describir en termos simples pero suficientes fenómenos e acontecementos; dar instrucións, advertencias e consellos; narrar acontecementos pasados puntuais e habituais, describir estados e situacións presentes, e expresar sucesos futuros e predicións a curto, medio e longo prazo; expresar emocións; xustificar as súas opinións e explicar os seus plans. Resumir. - Uso de modelos contextuais e xéneros discursivos de uso común e académico na comprensión, produción e coprodución de textos orais, escritos e multimodais, breves e sinxelos: características e recoñecemento do contexto (participantes e situación), expectativas xeradas polo contexto, organización e estruturación segundo o xénero, a función textual e a estrutura. - Utilización de unidades lingüísticas de uso común e significados asociados a estas ás devanditas unidades tales como expresión da entidade (obxectos, persoas, ideas, estados, accións, sucesos etc.) e as súas propiedades (existencia, inexistencia, dimensións...), cantidade e calidade (forma, tamaño, cor, idade...), o espazo e as relacións espaciais, o tempo e as relacións temporais (anterioridade, secuencia, posterioridade...), formas básicas da afirmación, a negación, a interrogación e a exclamación, e relacións lóxicas habituais. - Utilización de léxico común de interese para o alumnado relativo a tempo e espazo; estados, eventos e acontecemento; actividades, procedementos e procesos; relacións persoais, sociais, académicas e profesionais; educación, traballo; lingua e comunicación intercultural; ciencia e tecnoloxía; historia e cultura; así como uso básico de estratexias de enriquecemento léxico (derivación, familias léxicas, polisemia, sinonimia, antonimia...). - Utilización e recoñecemento de padróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: sons e fonemas vocálicos, sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións, procesos fonolóxicos básicos, acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración e identificación e expresión de intencións comunicativas básicas asociadas a estes padróns. - Utilización e recoñecemento de padróns gráficos e convencións ortográficas: uso das normas de ortografía da palabra, utilización adecuada da ortografía da oración (coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas) e identificación e expresión de intencións comunicativas básicas asociadas a estes padróns. - Utilización de convencións e estratexias conversacionais de uso común, en formato síncrono ou asíncrono, para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións, reformular, comparar e contrastar, resumir e parafrasear, colaborar e negociar significados. - Uso de recursos para a aprendizaxe e estratexias de uso común de procura e selección de información como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas, mediatecas, etiquetas na rede, recursos dixitais (tradutores, conxugadores...) e informáticos (correctores ortográficos, gramaticais etc.). - Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados: emprego de ferramentas para o tratamento de datos bibliográficos e recursos para evitar o plaxio. - Utilización de ferramentas analóxicas e dixitais de uso común para a comprensión, produción e coprodución oral, escrita e multimodal; e de plataformas virtuais de interacción, colaboración e cooperación educativa (aulas virtuais,

Contidos

- videoconferencias, ferramentas dixitais colaborativas...) para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes da lingua estranxeira.
- Utilización de estratexias e técnicas para responder eficazmente e con niveis crecentes de autonomía, adecuación e corrección a unha necesidade comunicativa concreta superando as limitacións derivadas do nivel de competencia na lingua estranxeira e nas demais linguas do repertorio lingüístico propio.
- Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.
- Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos de textos, e de frases feitas e locucións comúns para elaborar os propios textos.
- Comparación das linguas e variedades que conforman o repertorio lingüístico persoal para recoñecer estratexias de uso común (identificar, organizar, reter, recuperar e utilizar unidades lingüísticas léxico, morfosintaxe, padróns sonoros etc.).
- Uso de estratexias e ferramentas de uso común, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Manexo de expresións e léxico específico de uso común para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Comparación sistemática entre linguas a partir de elementos da lingua estranxeira e outras linguas para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.
- Consideración da lingua estranxeira como medio de comunicación interpersoal e internacional, facilitador do acceso a outras culturas e outras linguas e como ferramenta de participación social e de enriquecemento persoal.
- Interese e iniciativa na realización de intercambios comunicativos a través de diferentes medios con falantes ou estudantes da lingua estranxeira, así como por coñecer informacións culturais dos países onde se fala a lingua estranxeira.
- Achegamento a algúns aspectos socioculturais e sociolingüísticos propios de países onde se fala a lingua estranxeira (convencións sociais, normas de cortesía e rexistros; institucións, costumes e rituais; valores, normas, crenzas e actitudes; estereotipos e tabús; linguaxe non verbal; historia, cultura e comunidades etc.).
- Utilización de estratexias de uso común para entender e apreciar a diversidade lingüística, cultural e artística, atendendo a valores ecosociais e democráticos.
- Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o propio.
- Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia.
- Utilización de estratexias de prevención, detección, rexeitamento e actuación ante usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal.

UD	Título da UD	Duración
3	UD3. "A confissão da leõa". Na África também falamos português	30

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender as ideas principais e as liñas argumentais básicas de textos de certa lonxitude, sobre os que se teñan coñecementos previos ou que sexan próximos á súa experiencia persoal ou académica, expresados na lingua estándar.	Comprender cando menos o 50% das ideas principais e das liñas argumentais básicas.		
CA1.2 - Comprender o esencial e os detalles relevantes en situacións de comunicación oral ou escrita, de xeito presencial ou telemático, e dos medios de comunicación social, que impliquen a solicitude de información xeral expresada nun rexistro neutro, nun repertorio de uso común e, no caso da oralidade, se se fala sen precipitación e con claridade.	Comprender cando menos o 50% do esencial e dos detalles relevantes en situacións de comunicación oral ou escrita.		
CA1.4 - Comprender información relevante en textos do seu interese, expositivos, descritivos ou narrativos, en distintos soportes, de certa lonxitude e ben estruturados, nos que se informa de acontecementos, se describen fenómenos, accións, persoas, obxectos e lugares, e se manifestan opinións, crenzas ou valores con expresións sinxelas e sen implícitos e, no caso da interacción oral, se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.	Comprender cando menos o 50% da información relevante.		
CA1.5 - Comprender en textos formais un repertorio básico de expresións fixas para rexeitar (agradecendo ou xustificando), acceder (con reservas ou condicións); expresar posibilidade, imposibilidade ou obriga de facer algo; conceder e denegar (con ou sen obxeccións); aconsellar, recomendar ou animar a facer algo.	Comprender en textos formais cando menos un 50% dun repertorio básico de expresións fixas.	PE	41
CA1.9 - Redactar, en papel ou en soporte electrónico, textos breves ou de lonxitude media, coherentes e de estrutura clara, sobre temas de interese persoal, ou asuntos cotiáns ou menos habituais, nun rexistro neutro ou informal, utilizando adecuadamente os recursos de cohesión, as convencións ortográficas e os signos de puntuación máis comúns, e amosando un control razoable de expresións e estruturas, e un léxico de uso frecuente, tanto de carácter xeral como máis específico dentro da propia área de especialización ou de interese.	Redactar textos intelixibles e comunicativos, aínda que conteñan algúns erros de cohesión, ortografía ou puntuacións e de estrutura e léxico.		
CA1.10 - Completar documentos comúns nos que se solicite información persoal ou relativa aos seus estudos ou á súa formación, en soporte tanto impreso como dixital.	Completar cun grao de corrección medio (50%) documentos comúns.		
CA2.4 - Utilizar os coñecementos, estratexias e experiencias das linguas do seu repertorio lingüístico para comprender e producir textos, e inferir o significado probable de palabras ou frases que descoñece, valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Ser quen de utilizar coñecementos, estratexias e experiencias das linguas do seu repertorio lingüístico para inferir significado. Valorar positivamente a súa competencia plurilingüe.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Seleccionar e aplicar as estratexias, recursos e coñecementos adecuados (recurso ás imaxes, títulos e outras informacións visuais, e aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece, e a través de diversas fontes de información), para comprender a información global e específica, inferir significados e interpretar elementos non verbais; e buscar, seleccionar e contrastar información.	Seleccionar e aplicar a maioría das estratexias, recursos e coñecementos.		
CA1.6 - Buscar información en fontes confiáveis sobre temas de investigación de interese persoal, educativo ou ocupacional considerando a selección das fontes de información adecuadas como parte esencial do proceso de investigación para o traballo ou proxecto que se está realizando.	Facer un uso responsable das fontes de información.		
CA1.7 - Expresar oralmente textos de lonxitude media, comprensibles, previamente preparados, nun rexistro neutro, sobre temas de relevancia persoal ou académicos sobre os que teña coñecementos previos, utilizando recursos verbais e non verbais, así como estratexias tales como a de planificación, de compensación e de cooperación.	Expresar oralmente textos de lonxitude media comprensibles, facendo un uso eficaz dalgúns recursos verbais e non verbais, así como dalgunhas estratexias.		
CA1.8 - Expresarse de xeito adecuado á situación de comunicación, de forma clara e comprensible e coa suficiente fluidez para facerse entender, aínda que poidan producirse pausas e mesmo se as persoas interlocutoras poden necesitar repeticións, e utilizando as estratexias necesarias para iniciar, manter e facer progresar a comunicación.	Expresarse de xeito intelixible en situacións de comunicación, aínda que se produzan erros, pausas e repeticións, e utilizar algunhas estratexias.	TI	59
CA1.11 - Aplicar e comunicar coñecementos e estratexias para planificar, producir e revisar textos comprensibles, coherentes e adecuados ás intencións comunicativas, á persoa destinataria e ás características contextuais.	Aplicar eficazmente e comunicar algunhas estratexias.		
CA1.12 - Participar en situacións interactivas relacionadas coa experiencia persoal, desenvolvéndose de forma comprensible e clara, aínda que resulten evidentes as pausas e titubeos, e sexa necesaria a repetición, a paráfrase e a cooperación das persoas interlocutoras para manter a comunicación, e mostrando empatía e respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital.	Facerse comprender e comprender cando menos no 50% das veces nas que participa en situacións interactivas breves, repetindo. Mostrar respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital.		
CA1.13 - Interactuar con pronuncia clara e intelixible, pedindo que se lle repitan os puntos clave se o necesita; e sen que as súas posibles vacilacións e reformulación de expresións ou estruturas impidan a comunicación.	Interactuar intelixiblemente cando menos no 50% das veces. Pedir aclaracións sempre que o precise.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.14 - Interaccionar, utilizando os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos, relativos á vida cotiá, condicións de vida e contorno, relacións interpersoais (nos ámbitos persoal, educativo e ocupacional), comportamento (posturas, expresións faciais, volume da voz, contacto visual e proxémica), e convencións sociais (actitudes e valores), axustando a mensaxe á persoa destinataria e ao propósito comunicativo, e amosando empatía e a cortesía debida.	Interaccionar eficaz e axeitadamente cando menos no 50% das veces.		
CA1.15 - Utilizar estratexias adecuadas para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, solicitar e formular aclaracións e explicacións.	Utilizar as estratexias adecuadas cando menos no 50% das comunicacións.		
CA1.16 - Utilizar estratexias de activación dos coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados, compensando as carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos.	Ter consciencia da maioría das estratexias traballadas e aplicarlas.		
CA1.17 - Amosar unha actitude de respecto cara a si mesmo e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender, considerando o erro como fonte de aprendizaxe.	Amosar de xeito xeral esa actitude de respecto.		
CA2.1 - Inferir e explicar textos e conceptos breves, sinxelos e predicibles en situacións cotiás e familiares, e transmitir a terceiras persoas a información dun xeito simple, aínda que se deban axudar ademais de elementos non lingüísticos, mostrando respecto e empatía polas persoas interlocutoras e polas linguas empregadas.	Explicar textos e conceptos breves e transmitir eficazmente a información, cando menos no 50% das ocasións.		
CA2.2 - Participar na solución de problemas de incomprensión e de entendemento debidos á diversidade sociocultural e lingüística, resumindo, simplificando ou explicando mensaxes ou hábitos socioculturais coñecidos, para crear pontes e facilitar a comprensión e a comunicación.	Participar eficazmente na solución de problemas de incomprensión, resumindo, simplificando ou explicando mensaxes ou hábitos socioculturais sinxelos e coñecidos.		
CA2.3 - Comparar e argumentar as similitudes e diferenzas entre distintas linguas reflexionando sobre o seu funcionamento.	Comparar e argumentar, cando menos, similitudes e diferenzas entre distintas linguas.		
CA2.5 - Identificar os progresos e dificultades da súa aprendizaxe da lingua estranxeira, realizando actividades de autoavaliación e coavaliación, recoñecendo estratexias de logro propias e alleas; reproducindo aqueles aspectos que axudan a mellorar, facéndoo explícitos e compartíndoos co outros participantes.	Identificar satisfactoriamente a maioría dos progresos e dificultades na aprendizaxe. Aplicar e compartir novas estratexias de logro.		
CA2.6 - Valorar a adquisición dunha competencia plurilingüe suficiente, sen necesidade de alcanzar niveis de competencia iguais nin similares aos que posúe na súa lingua primeira ou máis usada.	Valorar positivamente a adquisición dunha competencia plurilingüe suficiente.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Participar habitualmente nos proxectos, rexeitando o 100% dos estereotipos discriminatorios e prexuízos. Valorar positivamente a súa competencia plurilingüe.		
CA3.2 - Actuar de forma adecuada, empática e respectuosa en situacións interculturais, construíndo vínculos entre as diferentes linguas e culturas, identificando e rexeitando calquera tipo de discriminación, prexuízo e estereotipo, e recoñecendo valores ecosociais como a equidade, a reciprocidade e a solidariedade, como vías de solución.	Amosar empatía e respecto en todas as situacións interculturais. Rexeitar o 100% dos casos de discriminación e prexuízos. Recoñecer os valores ecosociais como vías de solución.		
CA3.3 - Incorporar a crítica e a reflexión para adquirir valores, como o respecto á diversidade lingüística, á igualdade e á inclusión, e desenvolver unha visión empática para convivir nunha sociedade intercultural.	Adquirir valores, como o respecto á diversidade lingüística, á igualdade e á inclusión incorporando a crítica e a reflexión. Desenvolver unha visión empática para a convivencia intercultural.		
CA3.4 - Identificar os aspectos cognitivos, afectivos e comportamentais que forman parte da competencia lingüística e da competencia cultural, valorando o plurilingüismo como salvagarda das especificidades culturais.	Saber identificar aspectos cognitivos, afectivos e comportamentais da competencia lingüística e da competencia cultural. Valorar o plurilingüismo como salvagarda das especificidades culturais.		
CA3.5 - Valorar positivamente a diversidade cultural a través do uso activo de linguas, saberes e coñecementos de procedencia cultural distinta co obxectivo de contribuír á cohesión social desde valores ecosociais.	Valorar positivamente a diversidade cultural a través do uso activo de linguas, saberes e coñecementos de procedencia cultural distinta.		
CA3.6 - Valorar criticamente, desde a consideración dos dereitos humanos, as manifestacións culturais (linguas, costumes, tradicións, crenzas relixiosas etc.) dos países nos que se fala a lingua estranxeira, e as múltiples formas de organización social que reflicte a diversidade cultural.	Valorar criticamente as manifestacións culturais dos países nos que se fala a lingua francesa, e as múltiples formas de organización social que reflicte a diversidade cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Manifestación de autoconfianza e iniciativa. Actitude reflexiva ante o erro como parte integrante do proceso de aprendizaxe. - Uso habitual e autónomo de estratexias para a planificación, execución, control e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e multimodais contextualizados. - Utilización dos coñecementos, destrezas e actitudes que permiten levar a cabo actividades de mediación en situacións que así o requiran (explicar costumes, manifestacións culturais, relacións familiares ou de amizade, relacións laborais). - Funcións comunicativas de uso común adecuadas ao ámbito e ao contexto comunicativo: establecer e manter de xeito simple a comunicación e a organización elemental do discurso, describir en termos simples pero suficientes fenómenos e acontecementos; dar instrucións, advertencias e consellos; narrar acontecementos pasados puntuais e habituais, describir estados e situacións presentes, e expresar sucesos futuros e predicións a curto, medio e longo prazo; expresar emocións; xustificar as súas opinións e explicar os seus plans. Resumir.

Contidos

- Uso de modelos contextuais e xéneros discursivos de uso común e académico na comprensión, produción e coprodución de textos orais, escritos e multimodais, breves e sinxelos: características e recoñecemento do contexto (participantes e situación), expectativas xeradas polo contexto, organización e estruturación segundo o xénero, a función textual e a estrutura.
- Utilización de unidades lingüísticas de uso común e significados asociados a estas ás devanditas unidades tales como expresión da entidade (obxectos, persoas, ideas, estados, accións, sucesos etc.) e as súas propiedades (existencia, inexistencia, dimensións...), cantidade e calidade (forma, tamaño, cor, idade...), o espazo e as relacións espaciais, o tempo e as relacións temporais (anterioridade, secuencia, posterioridade...), formas básicas da afirmación, a negación, a interrogación e a exclamación, e relacións lóxicas habituais.
- Utilización de léxico común de interese para o alumnado relativo a tempo e espazo; estados, eventos e acontecemento; actividades, procedementos e procesos; relacións persoais, sociais, académicas e profesionais; educación, traballo; lingua e comunicación intercultural; ciencia e tecnoloxía; historia e cultura; así como uso básico de estratexias de enriquecemento léxico (derivación, familias léxicas, polisemia, sinonimia, antonimia...).
- Utilización e recoñecemento de padróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: sons e fonemas vocálicos, sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións, procesos fonolóxicos básicos, acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración e identificación e expresión de intencións comunicativas básicas asociadas a estes padróns.
- Utilización e recoñecemento de padróns gráficos e convencións ortográficas: uso das normas de ortografía da palabra, utilización adecuada da ortografía da oración (coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas) e identificación e expresión de intencións comunicativas básicas asociadas a estes padróns.
- Utilización de convencións e estratexias conversacionais de uso común, en formato síncrono ou asíncrono, para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións, reformular, comparar e contrastar, resumir e parafrasear, colaborar e negociar significados.
- Uso de recursos para a aprendizaxe e estratexias de uso común de procura e selección de información como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas, mediatecas, etiquetas na rede, recursos dixitais (tradutores, conxugadores...) e informáticos (correctores ortográficos, gramaticais etc.).
- Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados: emprego de ferramentas para o tratamento de datos bibliográficos e recursos para evitar o plaxio.
- Utilización de ferramentas analóxicas e dixitais de uso común para a comprensión, produción e coprodución oral, escrita e multimodal; e de plataformas virtuais de interacción, colaboración e cooperación educativa (aulas virtuais, videoconferencias, ferramentas dixitais colaborativas...) para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes da lingua estranxeira.
- Utilización de estratexias e técnicas para responder eficazmente e con niveis crecentes de autonomía, adecuación e corrección a unha necesidade comunicativa concreta superando as limitacións derivadas do nivel de competencia na lingua estranxeira e nas demais linguas do repertorio lingüístico propio.
- Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.
- Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos de textos, e de frases feitas e locucións comúns para elaborar os propios textos.
- Comparación das linguas e variedades que conforman o repertorio lingüístico persoal para recoñecer estratexias de uso común (identificar, organizar, reter, recuperar e utilizar unidades lingüísticas léxico, morfosintaxe, padróns sonoros etc.).
- Uso de estratexias e ferramentas de uso común, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Manexo de expresións e léxico específico de uso común para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Comparación sistemática entre linguas a partir de elementos da lingua estranxeira e outras linguas para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.
- Consideración da lingua estranxeira como medio de comunicación interpersonal e internacional, facilitador do acceso a outras culturas e outras linguas e como ferramenta de participación social e de enriquecemento persoal.
- Interese e iniciativa na realización de intercambios comunicativos a través de diferentes medios con falantes ou

Contidos

- estudantes da lingua estranxeira, así como por coñecer informacións culturais dos países onde se fala a lingua estranxeira.
- Achegamento a algúns aspectos socioculturais e sociolingüísticos propios de países onde se fala a lingua estranxeira (convencións sociais, normas de cortesía e rexistros; institucións, costumes e rituais; valores, normas, crezas e actitudes; estereotipos e tabús; linguaxe non verbal; historia, cultura e comunidades etc.).
- Utilización de estratexias de uso común para entender e apreciar a diversidade lingüística, cultural e artística, atendendo a valores ecosociais e democráticos.
- Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o propio.
- Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia.
- Utilización de estratexias de prevención, detección, rexeitamento e actuación ante usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Dado que o contacto entre linguas é o fenómeno máis habitual nas sociedades do século XXI. Ese contacto pode servir para aproximarnos ou para afastarnos. O reto da escola é lograr que o fenómeno do contacto entre linguas sexa un instrumento para a aproximación, a comprensión, o respecto e a aceptación do outro, do diferente, en consecuencia, do mundo. Tendo en conta que hai que aprender a preservar a diversidade, porque non se protexe o que non se coñece, importa educar para a interacción con aquel/a que utiliza outra(s) lingua(s). Educar na intercomprensión, na e para a diversidade lingüística é o camiño escollido pola UNESCO desde 2006 e supón, ao mesmo tempo, educar para a cidadanía, educar no diálogo, para a paz, a democracia e a xustiza social. Habitamos un mundo absorbido pola globalización no que o dominio do inglés instalouse como un dogma que non pode ser cuestionado nin criticado. Este proceso de homoxeneización lingüística é contrario á diversidade e inimigo da democracia. De aí o papel fundamental da escola para o desenvolvemento da competencia plurilingüe, para formar galegos e galegas políglotas, usuarios/as de diversas linguas, a través dunha metodoloxía baseada no tratamento integrado de linguas, desenvolvendo

un plurilingüismo inclusivo, en cuxo corazón resida a normalización da lingua galega.

É por todo isto que asumimos o Tratamento Integrado de Linguas (TIL), como marco metodolóxico, pois trátase dunha corrente na didáctica das linguas que intenta que todas as linguas curriculares compartan os mesmos principios metodolóxicos e o mesmo enfoque didáctico. Por outra parte, o TIL considera o punto de partida diferente de cada unha delas. Daquela, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuízos que cómpre desmontar e superar.

A metodoloxía TIL debe estar ao servizo do desenvolvemento do Proxecto Lingüístico de Centro (PLC), que consiste na planificación de todos os aspectos relacionados co ensino, aprendizaxe e uso das linguas en cada centro, polo que debe recoller:

- Reflexión da comunidade educativa arredor das linguas curriculares e da contorna.
- Grao de desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado en cada unha das linguas curriculares, para detectar fortalezas e debilidades e mellorar o proceso de ensino-aprendizaxe.
- Acordos sobre as linguas como: obxectos de aprendizaxe / vehículos de aprendizaxe
- Obxectivos do centro para cada unha das linguas: para fomentar o plurilingüismo inclusivo, para erradicar os prexuízos lingüísticos e para normalizar a lingua galega.

Por outra parte, a actividade construtiva da alumna/o é o factor decisivo na realización das aprendizaxes escolares. É o alumno/a quen modifica e reelabora os seus esquemas de coñecemento, construíndo a súa propia aprendizaxe. A aprendizaxe dunha lingua progresa en espiral, o que significa que a adquisición de novas habilidades debe ir paralela ao mantemento e á activación das dos cursos anteriores, pois sobre elas se asenta. Neste proceso o profesorado actuará como guía e mediador para facilitar a construción desa aprendizaxe. O profesorado ha de proporcionar oportunidades para poñer en práctica eses novos coñecementos.

Polo que o proceso de ensino ha de estar presidido pola necesidade de garantir a funcionalidade desas aprendizaxes, que non só son construción de coñecementos senón tamén desenvolvemento de habilidades e estratexias de

planificación da propia actividade de aprendizaxe. Será preciso integrar na práctica da aula tanto procedementos e as actitudes como os conceptos, necesarios todos para o desenvolvemento competencial do alumnado.

En consecuencia, pretendemos, reforzar os aspectos prácticos, polo tanto, cómpre poñer especial atención na oralidade e nas competencias activas: aproveitar os recursos que ofrece a biblioteca, o ENDLG, o auditorio do concello, así como fomentar as tecnoloxías da información e da comunicación, fomentar a investigación en grupo e o traballo colaborativo

do alumnado. Polo que valoramos moito a participación do noso alumnado nas actividades que lles propoñemos (asistencia a representacións teatrais e á presentación de libros, asistencia a xornadas sobre a memoria histórica ou a obradoiros de boktoobers, produción de artigos arredor das súas lecturas ou de crónicas arredor das actividades nas que participan, realización de lecturas públicas...

En resumo, estas son as liñas metodolóxicas a seguir:

- Fomentar a participación, a reflexión, tanto individual como grupal.
- Operar non só sobre o concreto, senón tamén sobre conceptos, ideas.
- Fomentar a formulación de hipóteses.
- Buscar, seleccionar e tratar a información.
- Fomentar a confrontación clara e respectuosa.
- Insistir na ordenación, comparación e xerarquización das ideas.
- Elaborar percorridos ordenados desde a formulación da hipótese até a comprobación dos resultados.
- Expresar correcta, clara e ordenadamente os resultados.
- Comprobar a aprendizaxe noutros contextos diferentes ao utilizado.
- Relacionar os saberes aprendidos nas distintas materias.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Material impreso (fichas, cadernos de actividades, cartellaría, probas.....)
Material tecnolóxico (ordenador, teléfono móbil...)
Recursos dixitais (aula virtual, blog de aula, vídeos, audios, aplicacións para a creación de vídeos e/ou presentacións, tradutores, conxugadores, dicionarios...)...)...)...
Colaboración dunha profesora do Instituto Camões en dúas sesións semanais

- Completaranse as explicacións, tarefas de ampliación e/ou reforzo con material de elaboración propia, podendo así adaptalo aos requerimentos do grupo.

- Farase uso de documentos auténticos, escollidos ad hoc por temática e nivel de dificultade lingüística. Concretamente, o uso deste tipo de material conecta o alumnado coa realidade cultural e lingüística da materia e constitúe un elemento motivador en si mesmo, no que radica a súa valía.

- A aula virtual servirá de plataforma de referencia e consulta permanente: explicacións, tarefas, avisos, comunicación entre iguais e co(a) docente.

- Farase uso de páxinas web e aplicacións vinculadas ao Camões (ou non) como fonte de práctica (exercicios en liña), de lectura e información (prensa, redes sociais, etc.), de consulta (dicionarios, tradutores, conxugadores, etc), xogos e instrumentos de avaliación (Kahoot, Plickers, etc.).

- Empregarase na aula xogos elaborados expresamente para a práctica na aula, pensados para a adquisición dalgún contido, mais tamén se utilizarán aqueles xogos comerciais que poidan servir ao mesmo fin.

- Expoñerase na aula cartelería que sirva para motivar ao alumnado, lembrar aspectos lingüísticos e culturais que se constatan curiosos ou que gardan certa dificultade de adquisición, imaxes vinculadas ás culturas que vehicula a lingua estranxeira, etc.

- Levaranse a cabo actividades e probas segundo modelos das probas de certificación do Instituto Camões e das Escolas Oficiais de Idiomas para avaliar o grado de consecución das diferentes destrezas. Permitirase deste xeito o diagnóstico de niveis e diferenzas entre as competencias e os perfís de aprendizaxe verase facilitado polo uso das numerosas ferramentas de avaliación.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Antes de acabar o mes de setembro, realizarase a Avaliación Inicial para observar o grao de desenvolvemento das competencias clave do alumnado. De aí que o importante desta avaliación non sexa lembrar os contidos traballados no curso anterior senón as habilidades para poñer en práctica eses contidos, o seu saber facer.

Esta Avaliación estruturarase en tres partes:

1. Avaliación da expresión oral a través da autopresentación na aula, á que seguirá o envío dun correo electrónico seguindo as indicacións dadas, polo que tamén se avaliarán as habilidades sociais, a competencia dixital e o grao de autonomía do alumno/a; así como a súa capacidade para aprender a aprender, mellorando no envío electrónico a

tarefa realizada espontaneamente na aula.

2. Comprensión oral das explicacións dadas na aula arredor do Caderno TIL que será necesario utilizar na Proba Escrita, polo que tamén se avaliará a capacidade de aprender a aprender e a autonomía do alumno/a.

3. Comprensión escrita e oral e expresión escrita a través da realización da Proba Escrita, se ben non será tida en conta a memorización de contidos. Tamén servirá para avaliar a conciencia cultural do alumnado.

Acabada a avaliación inicial, ese documento servirá para iniciar a primeira das secuencias didácticas, que xirar arredor da Comunicación; pero ademais, segundo os resultados acadados polo alumnado, proporanse na Xunta de Avaliación as estratexias a seguir. Estas deberán pasar polos seguintes pasos:

1. Reunión co resto do profesorado do alumno/a para acordar medidas de reforzo conxuntas, especialmente co profesorado das Linguas, na procura dun tratamento integrado das mesmas.

2. Información á familia do alumnado, procurando a súa participación na evolución do proceso educativo do seu fillo/a, buscando a súa colaboración nas medidas de reforzo que poidan posibilitar o seu progreso educativo.

3. Entrevista co alumno/a ou co grupo de alumnos/as que deban recibir de forma individual ou conxunta medidas de apoio e/ou reforzo, buscando a implicación e colaboración dos mesmos e procurando espertar a súa curiosidade e o seu interese cara o seu propio proceso de aprendizaxe.

4. Proposta de tarefas de reforzo que incidan de xeito individual na resolución dos problemas de aprendizaxe que cada un presente ou proposta dunha tarefa conxunta se for o caso.

5. Incidir na Lectura como un instrumento básico de aprendizaxe, procurando a través dela o desenvolvemento de todas as competencias clave.

6. Esixir uns hábitos de traballo adecuados para acadar un mellor rendemento académico, coa colaboración das familias do alumnado implicado.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	33	33	34	100
Proba escrita	41	41	41	41
Táboa de indicadores	59	59	59	59

Criterios de cualificación:

Teranse en conta os criterios de avaliación que figuran no punto 3.3 esta programación, para cada unha das UD.

a) Dado que os contidos son progresivos e reutilízanse dunha avaliación para outra, a avaliación é continua, progresiva e sumativa. O valor das cualificacións trimestrais aumenta segundo avanza o curso, o que serve de recuperación.

b) Levaranse a cabo probas e tarefas de orde diverso que permitan avaliar o grao de adquisición dos diferentes

obxectivos e contidos nas cinco destrezas.

Entre as probas, propóranse probas escritas de comprensión oral e escrita e expresión escrita. A expresión oral avaliarase a través de gravacións de audio e/ou vídeo sobre un tema determinado e que será avaliada segundo unha rúbrica que se lle dará a coñecer ao alumnado previamente a través da aula virtual.

Entre as tarefas, propórase a realización e exposición de traballos monográficos, nos que se valorarán diversos aspectos dependentes da unidade didáctica na que se encaixen que serán previamente definidos e figurarán na aula virtual a disposición do alumnado.

c) As probas e tarefas valoraranse de 0 a 10 puntos, tendo unha ponderación diferente dentro da unidade didáctica segundo as súas particularidades. A ponderación será anunciada ao alumnado antes da súa realización e figurará na aula virtual.

d) Elaborarase unha táboa de indicadores que permita avaliar o grao de adquisición dos diferentes obxectivos.

Para encher esta táboa de indicadores recurrirase á observación directa na aula e ás notas no caderno da profesora.

e) A cualificación da avaliación final obterase da media entre as cualificacións trimestrais, sempre e cando esta sexa superior á da 3ª avaliación. De ser superior a cualificación da 3ª avaliación á media, manterase a puntuación máis alta.

f) A cualificación trimestral obterase da media aritmética das cualificacións obtidas na unidade didáctica traballada en cada trimestre. Naqueles casos en que o/a alumna acade unha nota real de 5 -isto é, sen ter en conta o redondeo-, sumaráselle a cualificación das tarefas voluntarias (un máximo de 3 puntos). Xa que logo, se un/ha alumno/a acada unha nota real de 4,8, a cualificación na avaliación será 5, mais non se lle sumarán os puntos das tarefas voluntarias.

g) A cualificación de cada unidade didáctica obterase da suma das cualificacións ponderadas das probas e tarefas realizadas en cada unidade.

h) Na cualificación trimestral o redondeo farase á alza á unidade inmediatamente superior, sempre que se cumpran os seguintes requisitos (todos):

- A décima da nota real resultante da ponderación deberá ser igual ou superior a 5.

- Ter entregado todas as tarefas e proxectos requiridos en cada trimestre.

i) As tarefas e probas realizadas serán de autoría propia e a copia total ou parcial suporá a cualificación de cero (0). Polo tanto, o feito de copiar, permitir que outras persoas copien, usar teléfono móbil, auriculares, 'chuletas' ou participar en calquera actividade ou estratexia para mellorar os resultados propios ou alleos mediante procedementos deshonestos, suporá a retirada inmediata da proba, obtendo un cero (0) na cualificación da mesma, sen dereito a repetición. O profesorado tamén poderá rexeitar unha proba ou tarefa se a súa presentación non é adecuada ou a súa caligrafía o fai ilexible. Para isto seguiranse as Indicacións para a presentación de textos escritas recollidas no Caderno TIL.

j) Peso na materia:

- Probas escritas: 41 %
  - Proba obxectiva seguindo modelo adaptado das ABAU: 30 %
  - Proba obxectiva de comprensión oral: 11 %
- Táboa de indicadores: 59 %
  - Exposición ou gravación sobre un tema dado seguindo as indicacións: 20 %.
  - Elaboración de textos e ou tarefas (orais ou escritas) na aula ou na casa: 20 %
  - Vídeos e/ou audios realizados en grupo: 20 %
  - Intervencións na aula e outras tarefas: 9 %

Crterios de recuperación:

O alumnado será informado do seu rendemento académico en cada unha das destrezas (CE, EE, CO e EO) e da cualificación obtida ao final de cada período de avaliación. Aquel alumnado que presente dificultades será orientado para a realización de determinadas tarefas que supoñan un reforzo e sirvan de recuperación das carencias presentadas. Esas incidirán no seu desenvolvemento competencial, non na adquisición de contidos novos ou na memorización. Neste caso, o uso do Caderno TIL para a realización das tarefas que se indiquen será esencial.

a) Dado que os contidos son progresivos e se reutilizan dunha avaliación para outra, o valor das cualificacións trimestrais aumenta segundo avanza o curso, o que serve de recuperación.

b) Aplicaranse medidas de reforzo educativo cando o progreso do alumnado non sexa o axeitado, tratando de garantir a obtención dos obxetivos imprescindibles para continuar o proceso educativo.

No tocante ao alumnado coa materia de Segunda Lingua Estranxeira: Portugués II pendente, a recuperación desta seguirá distintas fases:

1. O alumnado que supere a SLE:Portugués II na 1ª avaliación (ou seguintes), terá a materia de 1ª de Bacharelato aprobada, xa que o nivel desta 1ª avaliación é superior ao de SLE:Pt I.

2. De non superar a materia na 1ª avaliación, o alumnado deberá presentarse á proba oficial marcada pola Xefatura de Estudos do centro na data e hora sinalada. Ademais da proba obxectiva que consistirá nunha proba escrita que inclúa tarefas de comprensión e expresión oral e escrita, poderá entregar as tarefas achegadas pola docente co fin de superar a materia. De entregar as tarefas estas suporán un 50 % da cualificación e a proba obxectiva un 50 %. De non as entregar, o 100% da cualificación recaerá na proba obxectiva.

6. Medidas de atención á diversidade

Enténdese atención á diversidade como o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e preferencias de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

En consonancia coas medidas que a lexislación prevé que o equipo directivo, o profesorado titor e os servizos de orientación deben observar, como profesorado específico da materia de segunda lingua estranxeira cómpre levar a cabo estas outras:

- a) A colaboración co profesorado titor e coa xefatura do Departamento de Orientación na planificación e no desenvolvemento de actuacións destinadas ao axuste dos procesos de ensino e de aprendizaxe.
- b) A utilización de estratexias metodolóxicas promotoras da inclusión, da solidariedade, do traballo en equipo, do respecto á diferenza e da convivencia de todo o alumnado, informando AO o profesorado titor sobre o desenvolvemento persoal, social e educativo do alumnado que atende.
- c) A consideración dos principios do deseño universal de aprendizaxe na atención educativa.
- d) A participación nas estratexias de coordinación entre o equipo docente, baixo a dirección do profesorado titor.

As medidas de atención á diversidade (MAD) deben ter un carácter preventivo e compensador. A primeira delas será a avaliación inicial, que constitúe un factor preventivo por excelencia na atención á diversidade, especialmente cando se trata de alumnado con necesidade específica de apoio educativo. Esa avaliación ten como principais finalidades adaptar as ensinanzas á alumna ou ao alumno e facilitar a debida progresión na súa aprendizaxe. Os resultados da avaliación inicial servirán como referente para adoptar as decisións de tipo educativo que correspondan.

Segundo o perfil do alumnado, a atención á diversidade concretarase coas seguintes medidas:

- a) Flexibilidade nos prazos de entrega de tarefas.
- b) Atención individualizada fóra das sesións lectivas a través das plataformas dixitais.
- c) Uso dunha aula de informática para supervisar a navegación pola aula virtual e o desempeño do alumnado coas TICs.
- d) Deseño de tarefas diversas, adaptadas a diversos ritmos de aprendizaxe.
- e) Uso de recursos diferentes para achegar os contidos e explicación a todo o alumnado.
- f) Aplicación de diferentes instrumentos de avaliación adaptados ás necesidades do alumnado.
- g) Incorporación de actividades de reforzo e/ou profundamento.
- h) Uso do traballo de investigación como instrumento favorecedor das técnicas de traballo autónomo que permite a cada alumno/a aplicar o ritmo e a forma de traballo máis axeitado ás súas características individuais.
- i) Tarefas voluntarias propostasa coa finalidade de desenvolver os contidos transversais, pero co obxectivo de atender á diversidade do alumnado.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Educación na paz	X		
ET.2 - Ecolingüismo	X	X	X
ET.3 - Diversidade cultural	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.4 - Educación para o desenvolvemento sostible		X	X
ET.5 - Educación para a saúde, tamén emocional e sexual			X
ET.6 - Educación en igualdade	X	X	X
ET.7 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X

Observacións:

Ademais dos contidos específicos da materia de SLE:Portugués II, o noso Departamento contribuirá á formación integral do alumnado mediante actividades que desenvolvan aspectos transversais fundamentais para a aprendizaxe en valores esenciais como a igualdade, a responsabilidade, a solidariedade e a tolerancia.

Os temas transversais serán tratados en textos de natureza diversa que serán analizados ao longo do curso e poderán tamén servir de punto de partida para reflexións persoais expostas por escrito ou ben diálogos e debates orais durante a clase. Tamén se poderá partir doutros materiais audiovisuais que, referíndose ao currículo da nosa materia, teñan relación con algún dos temas transversais.

O profesorado será sempre claro referente na dirección ética axeitada que se deba adoptar en cada caso, sen menosprezo da liberdade de pensamento que, dentro dos límites do razoábel, poidan presentar os/as alumnos/as e corraxirá aquelas actitudes e opinións que considere lesivas para os valores expostos no primeiro parágrafo deste apartado.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Certame de microrrelatos para o Samaín	Participar na lectura e escritura de relatos.	X		
25 N	Participar e colaborar nos actos organizados pola Coordinadora de igualdade, minuto de silencio, asistir ás charlas, lectura de manifesto.	X		
Semana Castelao	Participar nas actividades organizadas polo departamento e o EDNL nesta semana.se cuestións breves de tipo xeográfico, histórico, lingüístico, musical, cinematográfico, literario, gastronómico, etc. sobre as que o alumnado debe investigar. Resólvense dunha semana a outra na primeira sesión semanal de clase, dando pé a explicacións máis amplas sobre aspectos que con frecuencia non hai ocasión de abordar nas UD. Aporta ao alumnado coñecementos varios sobre a cultura francófona e contribúe á adquisición da competencia lingüística, aprender a aprender e competencia dixital.		X	
Actividade 8M	Participar e colaborar nos actos organizados pola Coordinadora de igualdade, minuto de silencio, asistir ás charlas, lectura de manifesto.		X	

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Teatro/cine en portugués	Se hai oferta, acudírase ver algunha obra teatral en francés ou película en VOS.	X	X	X
Día da lingua nai	Participar nas actividades de coñecemento e valorización da diversidade lingüística.	X		
Día do Libro	Participar nas actividades organizadas pola Biblioteca arredor desta data para valorizar a importancia dos libros e a lectura en lingua portuguesa			X
Actividades do 25 de Abril	Dar a coñecer a importancia desta data histórica en Portugal.			X
Día da Língua portuguesa. 5 de maio	Recoñecer e valorar a importancia da lingua portuguesa e a súa cultura. e dala a coñecer no centro			X
10 de xuño. Día de Camões, Portugal e das comunidades lusófonas	Recoñecer e valorar a importancia das Comunidades Lusófonas e da figura de Camoes.			X

Observacións:

Cada curso, este Departamento realiza actividades complementarias, dentro do centro e en horario lectivo, centradas na investigación arredor da lingua, cultura, historia e tradicións do medio ao que pertence o alumnado. O resultado das mesmas pódese ollar aquí.

Ademais unha porcentaxe moi elevada do alumnado do centro (procedente de todos os cursos e niveis académicos) participa moi activamente nas actividades do Equipo de Dinamización e Normalización da Lingua Galega (ENDLG), das que se nutre o noso Departamento Didáctico. Este labor pode ollarse a través da revista e do blogue do

ENDLG do IES Félix Muriel:

- Bico da Ría
- O castelo da lúa
- Rianxo fala

Cada curso, este Departamento xunto co ENDLG, e en ocasións en colaboración coa Biblioteca, desenvolve as actividades arriba citadas nas que colaboramos e participamos ademais destas outras:

- Día de Rosalía
- Días de Entroido
- Día da poesía
- Día do Libro
- Actividade 25Abril
- Recitado, dramatización ou narración de textos do autor/a a quen se lle dedique o día das Letras Galegas.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
P1. Programa a materia tendo en conta o currículo previsto na normativa
P2. Programa a materia tendo en conta os plans e proxectos educativos do centro.
P3. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o desenvolvemento desta.

Metodoloxía empregada
P4. Formula os obxectivos didácticos de forma que expresen as competencias a acadar polo alumnado.
P5. Programa actividades e estratexias en función dos obxectivos e das necesidades do alumnado
D1. Organiza os contidos dando unha visión xeral de cada tema (índices, esquemas...)
D2. Relaciona os conceptos novos cos xa coñecidos
D3. Amona predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.
D5. Utiliza as TICs para apoiar os contidos na aula.
D7. Desenvolve os contidos dunha forma ordenada e comprensible para os alumnos e as alumnas.
D8. Elabora actividades que permitan a adquisición dos contidos.
D9. Presenta actividades de grupo e individuais.
SeA2. Detecta os coñecementos previos a cada tarefa de aprendizaxe.
SeA3. Revisa, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fóra dela.
SeA5. Corrixe e explica de forma habitual os traballos e as actividades do alumnado e dá pautas para a mellora das súas aprendizaxes.
SeA6. Utiliza sistematicamente procedementos e instrumentos variados de recollida de información.
SeA7. Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de xeito equilibrado á avaliación dos diferentes contidos e das competencias clave
SeA8. Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.
SeA9. Propón novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente
SeA10. Propón novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.
MA2. Utiliza distintos recursos para introducir a unidade (lecturas, cancións, vídeos, debates, diálogos...).
MA3. Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.
MA4. Informa sobre os progresos acadados e as dificultades atopadas.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
P6. Planifica as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos axustados á programación da aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.
D4. Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento do Proxecto.
MA1. Proporciona un plan de traballo ao principio de cada tarefa.
Medidas de atención á diversidade
D10. Facilita estratexias de aprendizaxe (como buscar información, como resolver problemas,¿)
SeA1. Realiza a avaliación inicial ao principio do curso para axustar a programación ao nivel do alumnado.

Clima de traballo na aula
D6. Promove o traballo colaborativo e mantén unha comunicación fluída co alumnado.
SeA4. Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas.
MA5. Relaciona os contidos e actividades cos intereses do alumnado.
MA6. Estimula a participación activa dos estudantes na clase.
MA7. Promove a reflexión sobre os temas tratados.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
P8. Coordínase co resto do profesorado do departamento e do centro que poidan ter contidos afíns (Tratamento Integrado de Linguas).
Outros
P7. Establece, de xeito explícito, os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación.

Descrición:

Os indicadores de logro divídense en catro dimensións :

- planificación (P)
- desenvolvemento (D)
- seguimento e avaliación (SeA)
- motivación do alumnado (MA).

Realizarase unha enquisa a final de curso co fin de requirir a información de todo o alumnado respecto á estes indicadores, mais tamén ao longo do curso mediante conversas na aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

REUNIÓN DE DEPARTAMENTO

Cunha periodicidade mensual, o Departamento reunirse para, entre outros asuntos, facer o seguimento e as coordinacións oportunas para levar a cabo a aplicación da programación. Levantarase acta.

PROENS

O profesorado fará o seguimento da programación a través da aplicación Proens. Como xa se fixo para a elaboración desta programación, en reunión de Departamento fixarase que docente se encargará de facer o seguimento na aplicación para cada nivel.

Ao remate de cada UD deixarase constancia das datas de inicio e remate previstas inicialmente, así como do número de sesións empregadas para o seu desenvolvemento, do grao de cumprimento, dos resultados, das propostas de mellora e, de habelas, das variacións que tivesen lugar.

AVALIACIÓN

Na memoria de final de curso deixarase constancia dos seguintes puntos:

- Desvíos entre a programación inicial e a súa aplicación final, facendo propostas de reaxustes.
- Resultados por UD e trimestre. Analizaranse as hipóteses sobre os motivos dos mellores e peores resultados. De ser relevante, poderanse contrastar co número de sesións adicadas.
- Resultados das enquisas realizadas para avaliar a práctica docente. Analizaranse os aspectos mellor puntuados, buscando exténdelos, así como os que obteñan peor puntuación, co fin de mellorar de cara ao seguinte ano académico. De ser relevante, tomaranse acordos sobre metodoloxía, temporalización, recursos, etc.

9. Outros apartados